

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

Warszawa, 25 listopada 2025 roku

Znak sprawy: BK-VII.0520.462.2025

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

przekazuję odpowiedź na interpelację nr **9330** Pana Posła Marka Matuszewskiego w sprawie *potrzeby nowelizacji przepisów Kodeksu cywilnego, Kodeksu karnego oraz Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w związku z wyzwaniem współczesnych realiów społecznych i technologicznych.*

Ad 1 i 2

W Ministerstwie Sprawiedliwości nie ma teraz planów, dotyczących zmian w Kodeksie cywilnym, o których mowa w interpelacji. Natomiast warto podkreślić, że w maju 2024 roku został powołany skład Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego, działającej przy Ministrze Sprawiedliwości na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 2002 r. w sprawie utworzenia, organizacji i trybu działania Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego¹.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem, do zadań Komisji należy:

---

¹ Dz.U. z 2024 r. poz. 1447

- 1) przygotowywanie założeń i ogólnych kierunków zmian w prawie cywilnym i prawie gospodarczym prywatnym;
- 2) opracowywanie projektów aktów normatywnych o podstawowym znaczeniu dla systemu prawa cywilnego i gospodarczego prywatnego, z uwzględnieniem zadań wynikających z potrzeb harmonizacji prawa polskiego z prawem europejskim.

Z kolei zgodnie z §8 ust. 1 rozporządzenia, Minister Sprawiedliwości może przedstawić Komisji projekty aktów prawnych do oceny, a także zwracać się o opinie w budzących wątpliwości kwestiach prawnych z powyżej wskazanego zakresu.

Podkreślenia również wymaga, że po powołaniu składu Komisji, Przewodniczący Komisji powołał kilka zespołów problemowych – na stałe lub na czas wykonywania określonego zadania, w tym m.in.:

1. Zespół problemowy do spraw prawa konsumenckiego oraz ochrony słabszej strony umowy (B2B), któremu przewodniczy Pani prof. dr hab. Ewa Bagińska,
2. Zespół problemowy do spraw ochrony dóbr osobistych i prawa własności intelektualnej, któremu przewodniczy Pani prof. dr hab. Krystyna Szczepanowska-Kozłowska,
3. Zespół problemowy do spraw cyfryzacji postępowania cywilnego, któremu przewodniczy Pani prof. dr hab. Monika Namysłowska,
4. Zespół problemowy do spraw przygotowania propozycji retranspozycji do Kodeksu cywilnego przepisów dyrektywy 2019/771 w sprawie niektórych aspektów umów sprzedaży towarów, któremu przewodniczy Pan prof. dr hab. Jerzy Pisuliński,
5. Zespół problemowy do spraw SLAPP, który z uwagi na wykonanie określonego zadania zakończył już swoje prace.

Kwestie praw konsumenta, ochrony dóbr osobistych, e-commerce, a także cyfryzacji (w kontekście procedury cywilnej) są zatem jednym z priorytetów w działaniach Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego. Celem zaś prac prowadzonych w ww. zespołach jest opracowanie projektów regulacji prawnych w tych obszarach, które mają odpowiadać

wymaganiom zgodności z interesem publicznym i sprzyjać prawidłowej interpretacji i stosowaniu prawa.

Wobec tego, że powołane zespoły w szczególności przygotowują projekty ustaw, jednym z takich przygotowanych projektów (w ramach Zespołu problemowego do spraw SLAPP), który odpowiada na wyzwania współczesnych realiów społecznych, jest projekt ustawy o ochronie osób uczestniczących w debacie publicznej przed oczywiste bezzasadnymi roszczeniami lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi (UC94), który aktualnie znajduje się na etapie uzgodnień międzyresortowych, konsultacji publicznych i opiniowania.

Projekt ma celu implementację dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1069 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie ochrony osób, które angażują się w debatę publiczną, przed oczywiste bezzasadnymi roszczeniami lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi (strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej), której przedmiotem jest ochrona osób uczestniczących w debacie publicznej na gruncie postępowania cywilnego, tj. przed dochodzonymi w postępowaniach sądowych w sprawach cywilnych roszczeniami zmierzającymi wyłącznie lub głównie do stłumienia, ograniczenia, zakłócenia debaty publicznej lub szykanowania za udział w niej, w tym przed roszczeniami oczywiste bezzasadnymi, a także czynnościami procesowymi stanowiącymi nadużycie prawa procesowego, a które to roszczenia przyjmują w Polsce najczęściej postać pozwów o ochronę dóbr osobistych (art. 23 i art. 24 k.c.).

Odnosnie natomiast do problematyki handlu elektronicznego oraz ochrony konsumentów wskazać należy na prace ww. Zespołu problemowego do spraw przygotowania propozycji retranspozycji do Kodeksu cywilnego przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/771 z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie niektórych aspektów umów sprzedaży towarów, zmieniającej rozporządzenie (UE) 2017/2394 oraz dyrektywę 2009/22/WE i uchylającą dyrektywę 1999/44/WE, tj. tzw. dyrektywy o sprzedaży

konsumenckiej. Zgodnie z orientacyjnym planem pracy Komisji, projekt w powyższym zakresie zostanie przedstawiony przez wspomniany powyżej Zespół problemowy w perspektywie 6 miesięcy.

Ponadto w Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego trwają prace nad projektem implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/2853 z dnia 23 października 2024 r. w sprawie odpowiedzialności za produkty wadliwe i uchylenia dyrektywy Rady 85/374/EWG, które koordynuje Pan prof. dr hab. Piotr Machnikowski. Zgodnie z przybliżonym planem działania, projekt ten również zostanie przedstawiony w perspektywie 6 miesięcy. Aktualnie zaś analizowane są następujące zagadnienia:

1. kwestia przyczynienia się poszkodowanego w zakresie implementacji art. 13 ust. 2 dyrektywy, ocena zasadności zmiany art. 362 k.c. w celu uzgodnienia regulacji przyczynienia się poszkodowanego ze standardem innych europejskich porządków prawnych,
2. problematyka roszczeń regresowych – poza sytuacją określoną w treści art. 14 dyrektywy, może bowiem zachodzić także przypadek regresu między podmiotami odpowiedzialnymi na podstawie art. 14 dyrektywy a podmiotami odpowiadającymi za tę samą szkodę na innych podstawach deliktowych; rozważa się nadto wprowadzenie przepisu ukierunkowującego regres albo szerzej, nowelizację art. 441 § 3 k.c.,
3. zarzut ryzyka rozwoju (art. 11 ust. 1 lit. e) w związku z art. 18 dyrektywy w świetle stanowisk przekazanych przez właściwe ministerstwa.

Projekty aktów prawnych Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego przy Ministrze Sprawiedliwości i jej opinie publikowane są na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości². W celu zapewnienia jak największej transparentności, na ww. stronie internetowej publikowane są także informacje o zespołach problemowych i o tym co było przedmiotem poszczególnych posiedzeń plenarnych.

---

² <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/komisja-kodyfikacyjna-prawa-cywilnego2>

Dodatkowo w zakresie ewentualnych zmian dotyczących praw konsumentów wskazać należy, że na podstawie zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 stycznia 2024 r. w sprawie ustanowienia Pełnomocnika Ministra Sprawiedliwości do spraw Ochrony Praw Konsumenta³, został powołany Pełnomocnik Ministra Sprawiedliwości do spraw Ochrony Praw Konsumenta. Do zadań Pełnomocnika Ministra Sprawiedliwości do spraw Ochrony Praw Konsumenta należy zaś m.in. analizowanie i proponowanie rozwiązań legislacyjnych i pozalegisłacyjnych dotyczących ochrony praw konsumenta.

Ponadto w zakresie objętym przedmiotem przedstawionej Interpelacji, dotyczącym ochrony praw konsumenta, danych osobowych czy handlu elektronicznego, należy zauważyć, że przedstawiona w Interpelacji problematyka zasadniczo leży również w zakresie działania Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (odpowiedzialnego za kształtowanie oraz realizację polityki ochrony konkurencji i konsumentów), Urzędu Ochrony Danych Osobowych (odpowiedzialnego za nadzór nad przestrzeganiem przepisów o ochronie danych osobowych) czy Ministerstwa Rozwoju i Technologii (odpowiedzialnego za kształtowanie warunków podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej), pozostającego pod kierownictwem Ministra Finansów i Gospodarki.

Ad 3-5

W odniesieniu do uwagi Pana Posła, że obecne przepisy prawnokarne „są niewystarczające w kontekście wyzwań związanych z rozwojem technologii i globalizacją” uprzejmie wskazuję, że, jak się wydaje, obowiązuje przepisy prawa karnego materialnego już obecnie właściwie penalizują wymienione w interpelacji przestępstwa w postaci kradzieży tożsamości, oszustwa internetowego czy nieuprawnionego pozyskiwania danych osobowych.

W tym zakresie przywołać należy przede wszystkim:

---

³Dz. U. MS. z 2024 r. poz. 4 ze zm.

- przestępstwo kradzieży tożsamości z art. 190a § 2 k.k. (w każdy sposób, także elektronicznie), zagrożone karą pozbawienia wolności do lat 8,
- przestępstwo oszustwa z art. 286 § 1 k.k. (które penalizuje każdy rodzaj oszustwa) i jest zagrożone surową karą do 8 lat pozbawienia wolności,
- przestępstwo oszustwa komputerowego z art. 287 § 1 k.k. (polegające przede wszystkim na wpływaniu bez upoważnienia na automatyczne przetwarzanie, gromadzenie lub przekazywanie danych informatycznych w celu osiągnięcia korzyści majątkowej), zagrożone karą pozbawienia wolności do lat 5,
- przestępstwo bezprawnego uzyskania informacji lub dostępu do całości lub części systemu informatycznego (art. 267 § 1 i 2 k.k.), zagrożone karą grzywny, karą ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2,
- przestępstwo nielegalnego przetwarzania danych osobowych z art. 107 ust. 1 i 2 ustawy *o ochronie danych osobowych*, które, w zależności od rodzaju nielegalnie przetwarzanych danych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2, albo grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

W zależności od ustalonego w sprawie stanu faktycznego i wyczerpania przez sprawcę jednym czynem znamion więcej niż jednego przepisu karnego, ww. przestępstwa mogą pozostawać w zbiegu z innymi – np. przestępstwem utrudniania zapoznania się z informacją (art. 268 k.k.), przestępstwem niszczenia danych informatycznych (art. 268a k.k.), przestępstwem uszkodzania danych informatycznych (art. 269 k.k.), przestępstwem zakłócania systemu komputerowego (art. 269a) i innymi przestępstwami, np. przeciwko wolności, wolności seksualnej i mieniu.

W związku z powyższym w Ministerstwie Sprawiedliwości nie ma teraz planów, dotyczących zmian w Kodeksie karnym, o których mowa w interpelacji.

Jednocześnie warto podkreślić, że Rada Ministrów skierowała do Sejmu przygotowany przez Ministra Cyfryzacji projekt ustawy *o zmianie ustawy o świadczeniu usług drogą*

elektroniczną oraz niektórych innych ustaw (druk 1757)⁴. Projekt obejmuje m.in. nowe rozwiązania, mające zminimalizować nielegalne treści w Internecie. Projekt przewiduje mianowicie uprawnienie dla m.in. prokuratora, Policji, KAS-u, Straży Granicznej, w zakresie określonych przestępstw (w tym m.in. art. 189a, 119 § 1, 148a § 1, 190 § 1, 190a § 2, 200 § 3 i 5, 256 § 1 i 2, 286 § 1, 287 § 1 k.k.) do złożenia wniosku o wydanie nakazu podjęcia działań przeciwko nielegalnym treściom polegającego na uniemożliwieniu dostępu do nielegalnych treści występujących w usłudze świadczonej przez dostawcę usług pośrednich, których rozpowszechnianie może wyczerpywać znamiona czynu zabronionego, a także pochwalających lub nawołujących do popełnienia czynu zabronionego. Kryteria, które zostały w projekcie przyjęte przy enumeratywnym odesłaniu do konkretnych czynów zabronionych, są trzy:

- zakwalifikowanie danego przestępstwa jako przestępstwa internetowego rozumianego jako przestępstwo związane z Internetem według sposobu działania (modus operandi) sprawcy,
- przestępstwo internetowe jest związane z rozpowszechnianiem treści,
- uniemożliwienie dostępu do treści nie powoduje negatywnych skutków dla dyskursu obywatelskiego i procesów wyborczych.

Skutkiem przeprowadzonego postępowania może być wg projektu wydanie przez organ właściwy do rozpatrzenia wniosku decyzji zawierającej nakaz uniemożliwienia dostępu do nielegalnych treści.

W kontekście pytania o walkę z cyberatakami, wyjaśniam, że w tym zakresie w pierwszej kolejności chronią mechanizmy wypracowane przez Ministerstwo Cyfryzacji⁵ oraz działające w strukturach Policji Centralne Biuro Zwalczania Cyberprzestępczości (zob. art. 5d ustawy o Policji).

---

⁴ <https://www.sejm.gov.pl/sejm10.nsf/PrzebiegProc.xsp?nr=1757>

⁵ <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/polska-inwestuje-rekordowe-srodky-w-ochrone-przed-cyberatakami>

W opinii Ministerstwa Sprawiedliwości aktualnie obowiązujący katalog kar za wymienione przestępstwa jest wystarczająco represyjny. Za popełnienie najpoważniejszych przestępstw „internetowych” ustawodawca przewidział bowiem kary do 5 i 8 lat pozbawienia wolności. Co oczywiste, wobec osób skazanych za takie przestępstwa, w zależności od okoliczności sprawy, mogą być także orzeczone kary grzywny, przepadki narzędzi i przedmiotów służących do popełnienia przestępstw, a także obowiązki naprawienia wyrządzonych szkód.

Z kolei zarówno phishing jak i cyberstalking są w Polsce penalizowane i karane odpowiednio jako przestępstwo z art. 287 § 1 k.k. i art. 190a § 1 k.k.

W zakresie technologii deepfake wskazują zaś, że już na gruncie obecnie obowiązujących przepisów sprawca wykorzystujący tę technologię, w zależności od celu jej zastosowania, może ponosić odpowiedzialność m.in. z ustawy o *prawie autorskim i prawach pokrewnych*, która to ustawa wymaga zgody na rozpowszechnianie wizerunku. Ponadto Kodeks cywilny reguluje ochronę dóbr osobistych, w tym wizerunku i głosu. Sprawca może też odpowiadać karnie, m.in. z art. 107 ust. 1 i 2 ustawy o *ochronie danych osobowych* za nielegalne przetwarzanie danych, z art. 190a § 2 k.k. (kradzież tożsamości), z art. 191 k.k. (zmuszanie do określonego zachowania), z art. 191a k.k. (rozpowszechnienie wizerunku nagiej osoby bez zgody), z art. 202 k.k. (publiczna prezentacja lub produkcja, rozpowszechnianie, przechowywanie i posiadanie treści pornograficznych, z art. 212 i 216 k.k. (znieśławienie lub zniewaga) lub z art. 286 k.k. (oszustwo).

Ministerstwo Sprawiedliwości – Departament Prawa Karnego stale monitoruje otoczenie legislacyjne w tym zakresie oraz informacje przekazywane m.in. przez Prokuraturę Krajową.

Ad 6

W Ministerstwie Sprawiedliwości - Departamencie Spraw Rodzinnych i Nieletnich Ministerstwa Sprawiedliwości nie są prowadzone prace legislacyjne nad zmianą

przepisów dotyczących zasad podziału majątku wspólnego po rozwodzie. W sprawach nieunormowanych w art. 43 i 45 k.r.o od chwili ustania wspólności ustawowej do majątku, który był nią objęty, jak również do podziału tego majątku, stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku (art. 46 k.r.o).

Natomiast w resorcie zostały podjęte prace legislacyjne nad zdefiniowaniem pieczy współdzielonej (określanej również jako piecza naprzemienna lub równoważna) i wprowadzeniem jej do Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Celem naszych działań jest unowocześnienie regulacji rodzinno-prawnych i ich dostosowanie do zmieniającej się rzeczywistości społecznej w Polsce, a także eliminacja panującej obecnie dużej niepewności prawnej związanej z brakiem wyraźnej regulacji pieczy współdzielonej w przepisach prawa materialnego. W naszej ocenie wprowadzenie projektowanych rozwiązań doprowadzić powinno do szybszego stabilizowania sytuacji dzieci rozstających się rodziców, a określenie jasnych przesłanek ustawowych pieczy współdzielonej ma zapewnić równy podział obowiązków rodzicielskich i zapobiec separacji dziecka z rodzicem. Skutkiem proponowanej regulacji ma być także obniżenie poziomu konfliktu między rodzicami, który stanowi zagrożenie dla dobra wspólnych małoletnich dzieci stron oraz utrudnia wypracowanie porozumienia wychowawczego.

Wprowadzenie regulacji pieczy współdzielonej – zgodnie z projektowanymi rozwiązaniami – nie oznacza automatycznego domniemania tego modelu sprawowania pieczy nad dzieckiem w sytuacji rozwodu lub rozstania rodziców.

Piecza współdzielona, w naszej ocenie, powinna być jedną z możliwości ukształtowania stosunków rodziców wobec dziecka. Wybór między tymi możliwościami powinien należeć do obojga rodziców, a w razie braku porozumienia między nimi – do niezawisłego sądu.

Jednakże według przygotowanego projektu Sąd orzekając o pieczy na czas trwania postępowania w trybie zabezpieczenia w stosunku do rodziców, którym przysługuje pełna

władza rodzicielska, a żyjących w rozłączeniu, miałyby orzekać pieczę współdzieloną, chyba że będzie to sprzeczne z dobrem dziecka lub jeden z rodziców nie wyrazi zgody na powierzenie mu tej pieczy. Przygotowywany projekt uwzględnia stanowisko Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Rodzinnego w sprawie wprowadzenia przepisów prawnych regulujących pieczę współdzieloną⁶.

Aktualnie projekt ustawy jest na etapie prac wewnątrzresortowych, więc nie jest możliwe wskazanie, kiedy projekt zostanie skierowany do prac parlamentarnych. Oczywiście, z uwagi na to, że prace nad projektem nie zostały zakończone, treść ostatecznie uchwalonych przepisów może różnić się od przedstawionych powyżej.

Wprowadzenie pojęcia i definicji pieczy współdzielonej do Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego skutkować będzie koniecznością wprowadzenia zmian w innych ustawach, w których użyto pojęcia pieczy naprzemiennej lub zdefiniowano tę formę sprawowania pieczy nad dzieckiem w sposób opisowy, co również jest zawarte w projekcie opracowanym w Ministerstwie Sprawiedliwości.

W odniesieniu do pytania o procedury sądowe dotyczące sporów wychowawczych między rodzicami, prowadzone są analizy i badania prawnoporównawcze nad możliwością wprowadzenia unormowań nakładających na strony obowiązek podjęcia przed wniesieniem sprawy sądowej rzeczywistej próby polubownego uzgodnienia kwestii związanych ze sprawowaniem opieki nad dziećmi (sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej, ustalenia miejsca pobytu, ustalenia kontaktów, rozstrzygnięcia o istotnych sprawach dziecka) przed wniesieniem sprawy sądowej.

Ad 7

Przy Ministrze Sprawiedliwości funkcjonują następujące komisje kodyfikacyjne:

---

⁶ <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/stanowiska-komisji-kodyfikacyjnej-prawa-rodzinnego>

1. Komisja Kodyfikacyjna Prawa Karnego - działająca w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie utworzenia, organizacji i trybu działania Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 3);
2. Komisja Kodyfikacyjna Prawa Cywilnego - działająca w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 2002 r. w sprawie utworzenia, organizacji i trybu działania Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1447);
3. Komisja Kodyfikacyjna Prawa Rodzinnego - działająca w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 marca 2024 r. w sprawie utworzenia, organizacji i trybu działania Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Rodzinnego (Dz. U. z poz. 349);
4. Komisja Kodyfikacyjna Ustroju Sądownictwa i Prokuratury - działająca w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 marca 2024 roku w sprawie utworzenia, organizacji i trybu działania Komisji Kodyfikacyjnej Ustroju Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. poz. 350).

Ad 8

W związku z pytaniem o możliwość przyspieszenia procesu legislacyjnego wyjaśniam, że zakres właściwości Ministra Sprawiedliwości, nie obejmuje co do zasady regulacji dotyczących prowadzenia procesu legislacyjnego na etapie rządowym. Natomiast w Ministerstwie Sprawiedliwości podejmowanych jest szereg działań mających na celu usprawnienie tego procesu na etapie ministerialnym. Przykładem takich działań jest reorganizacja Ministerstwa w wyniku, której został utworzony Departament Legislacyjny jako komórka, która odpowiada za kompleksowe prowadzenie i koordynację prac legislacyjnych w całym Ministerstwie. Zaznaczyć bowiem należy, że działalność ta była wcześniej rozproszona pomiędzy kilka komórek wewnętrznych i przez to znacznie trudniejsza do koordynacji.

Łączę wyrazy szacunku
Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu
Sekretarz Stanu Arkadiusz Myrcha
/podpisano elektronicznie/